

XX. évfolyam, 10. szám, 2017

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XX. évfolyam, 10. szám, 2017

Megjelenik kéthetente
2017. május 25.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Közreműködő
Vadkerti-Tóth Nikolett
vadkerti-toth.nikolett@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	11
Gabonapiaci információk.....	14
Olajnövény-piaci jelentés.....	16
Szójabab.....	16
Repce.....	16
Napraforgó.....	16
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25

Összefoglaló

Az USA agrárminisztériumának (*USDA*) szakértők korai előrejelzésük alapján kiegyensúlyozott szezonnra számítanak 2017. júliustól kezdődően, hiszen a 738 millió tonna kibocsátás kényelmesen fedezné a 735 millió tonnára jelzett felhasználást, és a már így is rekordszintű tartalékok tovább duzzadhatnak.

Az USA mellett (385 millió tonna) a braziliai (96 millió tonna) és argentinai (40 millió tonna) tárolókba is rekord kukoricatermés kerülhet, így egyre biztosabb, hogy a folyó, 2016/2017. évi szezonn a valaha volt legnagyobb kukoricatermés, 1065 millió tonnával zárulhat.

A déli féltekén a végéhez közelít a szójabab 2016/2017. gazdasági évi betakarítása, így egyre biztosabbak a rekordtermésről és rekordkészletekről szóló prognózisok.

A *Tallage* elemzői legfrissebb előrejelzésükben 68 millió tonna repcemag betakarításával számolnak világszerte a 2017/2018. gazdasági évben, ami alig 1 millió tonnával múlna felül az egy évvel korábbit.

Oroszországban 5,6 millió hektáron (a tervezett terület 79 százaléka), Ukrajnában 5,3 millió hektáron (98 százaléka) vetették el a gazdák a 2017/2018. gazdasági év termését adó napraforgót 2017. május 23–24-ig.

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) 2017. május 10-én tette közzé először átfogó, 2017/2018. gazdasági évre vonatkozó terménypiaci kilátásait. A szakértők 738 millió tonnára jelzik a búza globális termését a következő szezonban, 15 millió tonnával kevesebbre, mint amennyi a folyó szezonban volt. Az *USDA* adatai is megerősítették a Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) és a *Tallage* francia piacelemző vállalat várakozásait, vagyis az egy évvel korábbinál nagyobb termés kerülhet az Európai Unió és India raktáraiba, ugyanakkor az USA-ban, Kanadában, Ukrajnában, valamint – az előző szezon rekordtermése után – Oroszországban és Ausztráliában egyaránt csökkenhet a kibocsátás. A szakértők korai előrejelzésük alapján kiegyensúlyozott szezonra számítanak júliustól kezdődően, hiszen a kibocsátás kényelmesen fedezné a 735 millió tonnára jelzett felhasználást. Sőt, a már így is rekordszintű tartalékok tovább duzzadhatnak, a 2017/2018. gazdasági évi zárókészlet akár a 258 millió tonnát is elérheti.

Az USA-ban a termőterület zsugorodása miatt (1919 óta a legkisebb ebben a szezonban) az 50 millió tonnát sem éri el az idei búzatermés az *USDA* májusi előrejelzése szerint. A képet tovább árnyalja, hogy az észak-amerikai országban a búzaállományok mindössze 52 százaléka kapott jó/kiváló állapotminősítést 2017. május 21-én, szemben az egy évvel korábbi 62 százalékkal. Az Európai Unióban az előző évi gyenge termésnél jobbat, 143 millió tonnát várnak a *Tallage* francia piacelemző vállalat elemzői, azonban ez meg sem közelíti a 2015/2016. és 2014/2015. gazdasági évek kibocsátását. A nyugat-európai tagállamokban a téli csapadékhiányt a tavaszi hónapok időjárása sem enyhítette, és a vízhiány miatt a tápanyagok felvétele is akadályozott. Ez különösen Spanyolországban okoz aggodalmakat, de Franciaország, az Egyesült Királyság és Németország egyes területeit is érinti. Ugyanakkor továbbra is bizonytalan az áprilisi rendkívüli lehülés termésre gyakorolt hatása.

A terméskilátások romlása miatt a termény jegyzése április végén, május elején átmenetileg még erősödött a meghatározó árutőzsdéken, azóta azonban csillapodtak a kedélyek, és a nagy készletek nyomására 155-160 dollár (USD)/tonna tartományban ingadozott a chicagói

(*CME/CBOT*) és 165-170 euró/tonna között a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a termény jegyzése. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában május második és harmadik hetében sem érkezett vételi vagy eladási ajánlat a malmi és a takarmánybúzára, így a kereskedésük szünetelt. A fizikai piacon az étkezési búza átlagosan 45-47 ezer forint/tonna, a takarmánybúza 40-42 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott május első felében az AKI PÁIR adatai szerint.

Kukorica

Az USA agrárminisztériuma mellett az *IGC* és a *Tallage* is közzétette a 2017/2018. gazdasági évre vonatkozó kukoricapiaci kilátásait. Az előrejelzések egyelőre igen tág határok, 993-1034 millió tonna között mozognak és meglehetősen bizonytalanok, tekintettel arra, hogy az északi féltekén most vetik a kukoricát. Sőt, a folyó, 2016/2017. évi adatok is módosulhatnak, hiszen a déli féltekén még nem zárult le a betakarítási kampány. Az USA mellett (385 millió tonna) a brazil (96 millió tonna) és argentinai (40 millió tonna) tárolókba is rekordtermés kerülhet, így egyre biztosabb, hogy a folyó szezon a valaha volt legnagyobb kukoricatermés-sel, 1065 millió tonnával zárulhat. A felhasználást bőven fedező termésből akár 224 millió tonna tartalék mehet át a következő, 2017/2018. évi szezonra. A terméskilátások még számottevően módosulhatnak, azonban a termőterületre vonatkozóan viszonylag megbízható adatok állnak már rendelkezésre. A szakértők a növény által elfoglalt terület csökkenésére számítanak, összesen 180-181 millió hektár adhat termést az októbertől induló új szezonban. Az áprilisi viharos időjárás miatti kezdeti nehézségek ellenére a legnagyobb termelőnél, az USA-ban a gazdák behozták lemaradásukat: a 33,3 millió hektárra (-5 százalék) előirányzott terület 84 százalékan fejezték be a vetést 2017. május 21-ig. Az Európai Unióban nem változott a növény termőterülete, 8,7 millió hektáron került a földbe a vetőmag a *Tallage* adatai alapján, ebből a magyarországi terület 1,02 millió hektár. Az unió fő beszállítójánál, Ukrajnában a végéhez közelít a kukorica vetése, és a tervezett terület 96

százalékán, 4,3 millió hektáron fejezték be a munkát a termelők május 24-ig. Oroszországban egyelőre 2,5 millió hektáron, az előirányzott terület 83 százalékán vetették el a gazdák a kukoricát május 23-ig.

A termés legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 145 dollár/tonna körül hullámzott a chicagói árutőzsdén május második és harmadik hetében. Úgy tűnik, a nagy készletek, a dél-amerikai betakarítással bővülő kínálat és az idei terméskilátásokkal kapcsolatos bizonytalanságok ellentétes irányú hatásai egyelőre kiegyenlítették

egymást. A párizsi árutőzsdén nagyarányú eladási ügylet miatt gyengült számottevően a kukorica fronthavi jegyzése május közepétől, a júniusi lejáratra szóló nyitott kötésállomány néhány nap alatt a felére esett. Magyarországon, a BÉT-en változatlanul 44 ezer forint/tonnáért kereskedhettek a júliusi szállítású terménnyel a befektetők május harmadik hetében. A takarmánykukorica termelői ára átlagosan 42 ezer forint/tonna körül alakult május első felében (AKI PÁIR).

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	HUF/tonna		
	2017. 19. hét	2017. 19. hét/2017. 18. hét (százalék)	2017. 19. hét/2016. 19. hét (százalék)
Étkezési búza	45 426	99	105
Takarmánybúza	40 674	94	99
Takarmánykukorica	42 196	100	92
Takarmányárpa	35 991	...	94

... =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 17.	2017. 05. 18.	2017. 05. 19.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2017. szeptember	EUR/tonna	167	166	166
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2017. július	USD/tonna	157	156	160

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

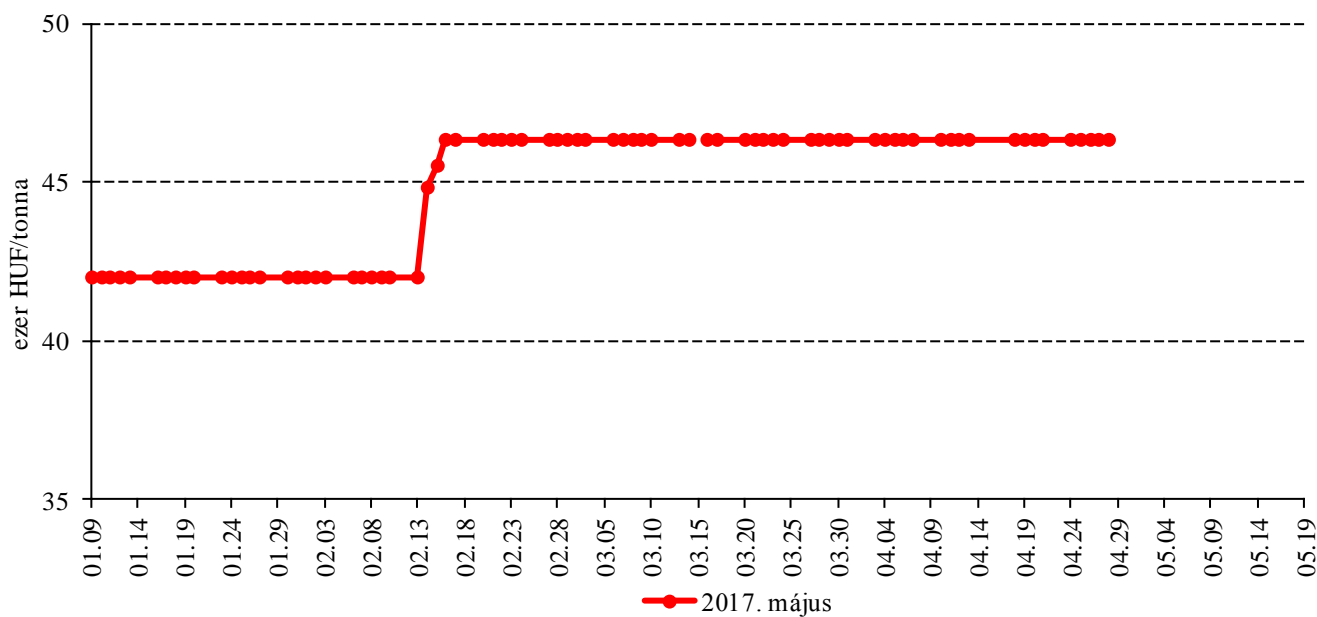
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 17.	2017. 05. 18.	2017. 05. 19.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2017. július	HUF/tonna	44 000	44 000	44 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. június	EUR/tonna	170	169	167
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2017. július	USD/tonna	146	144	147

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

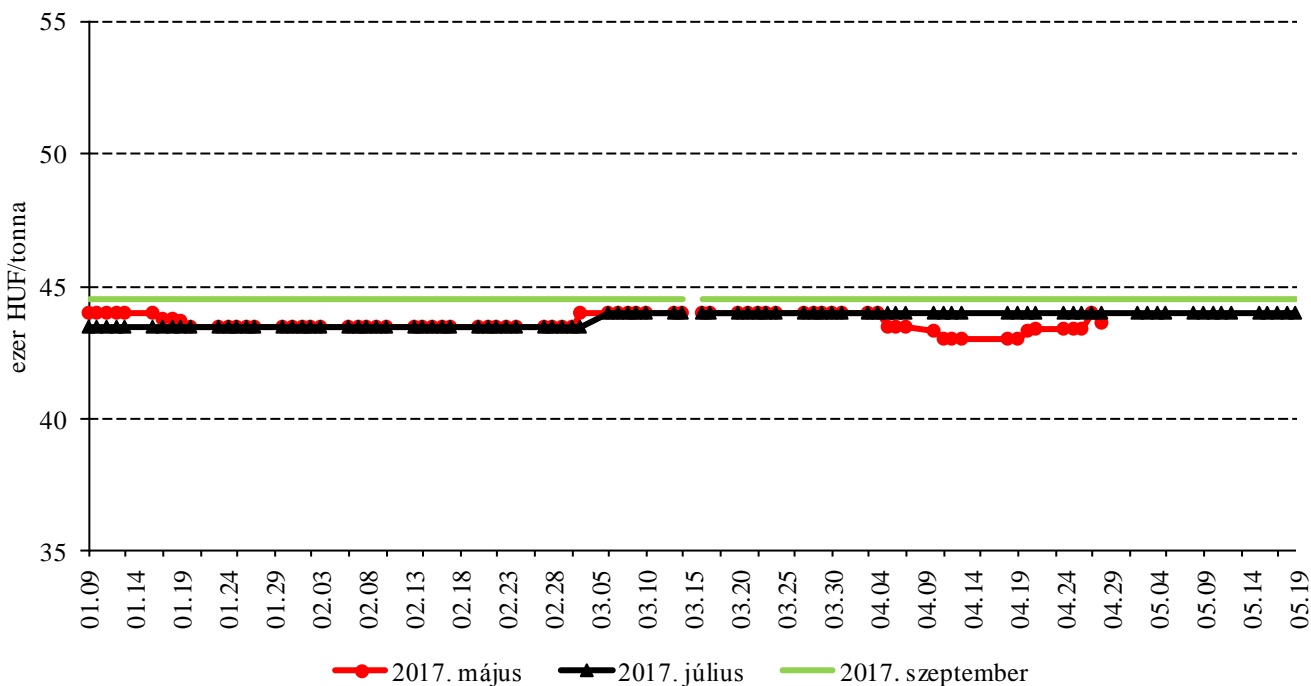
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

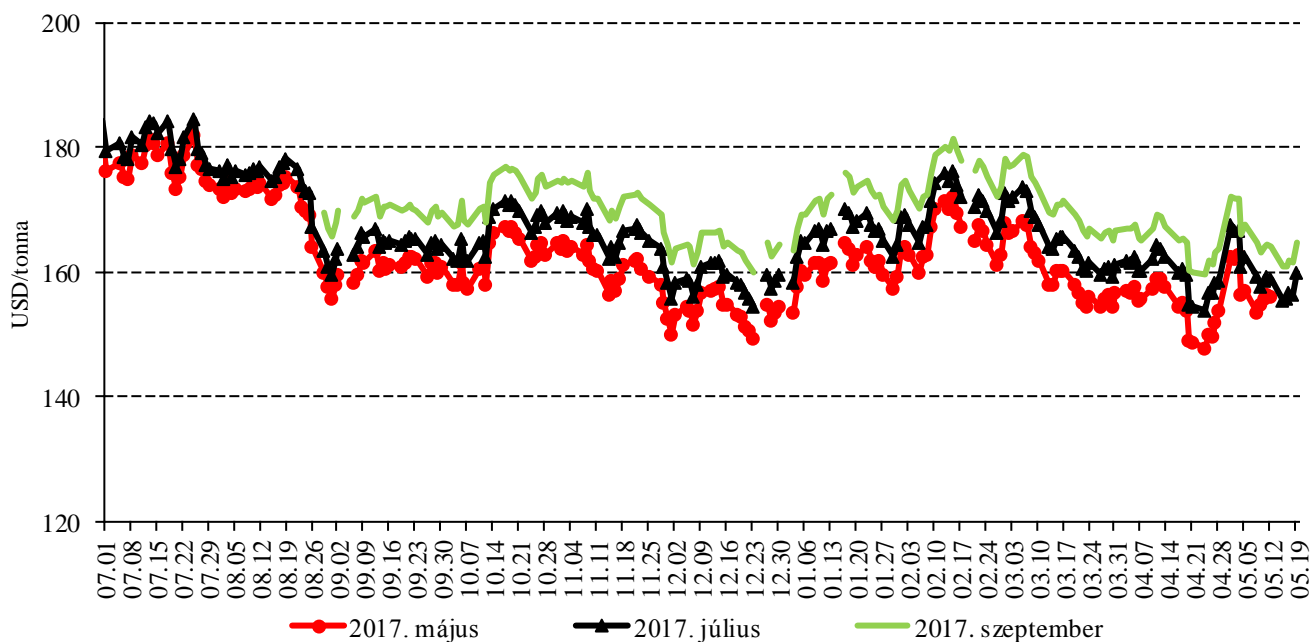
Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

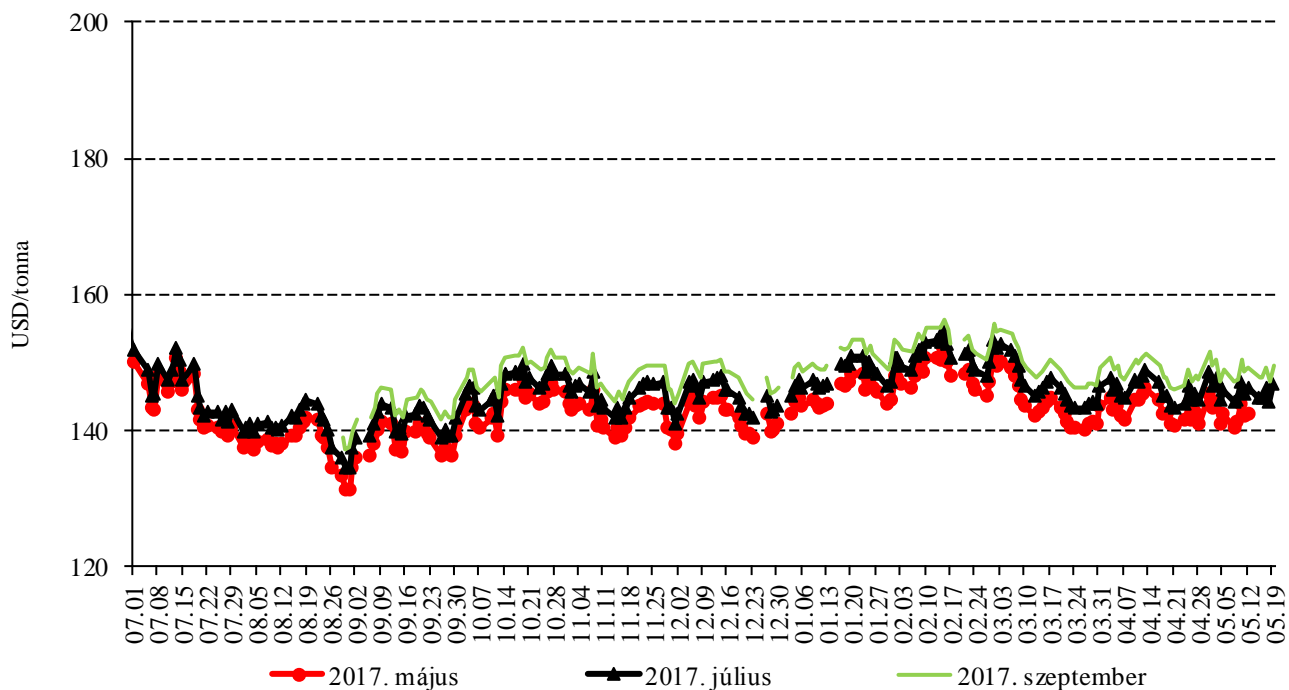
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

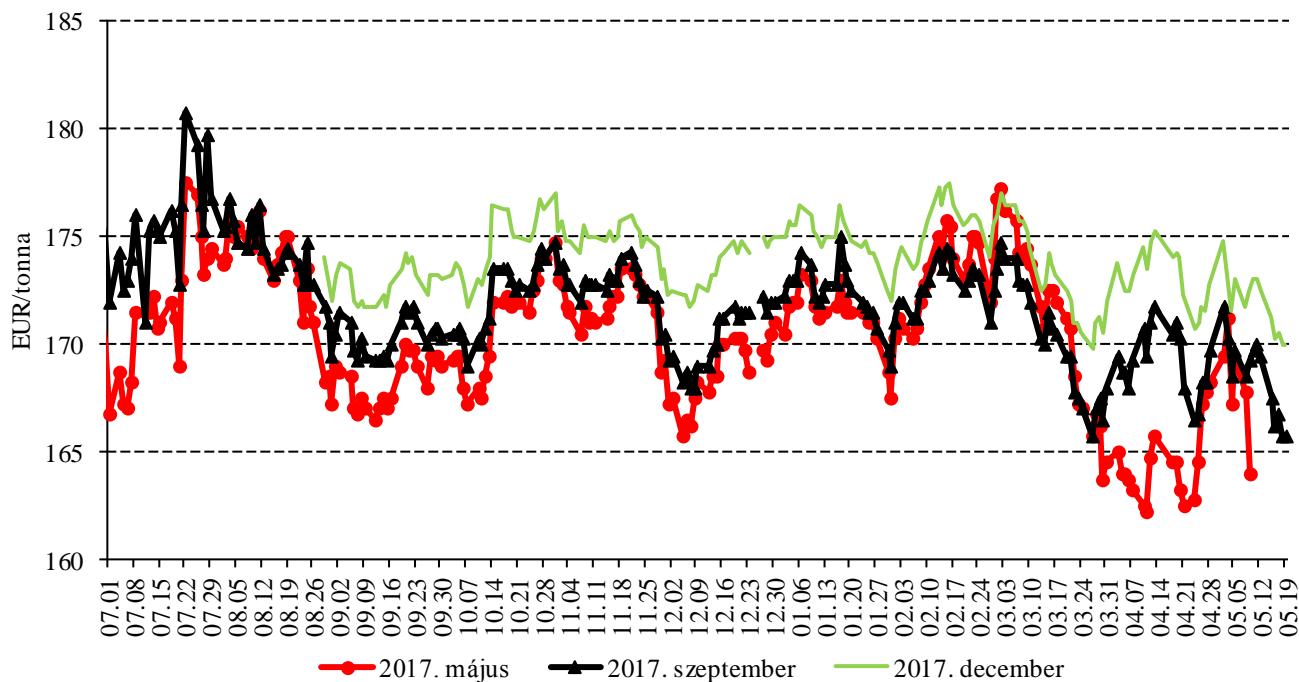
Forrás: CME Group

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

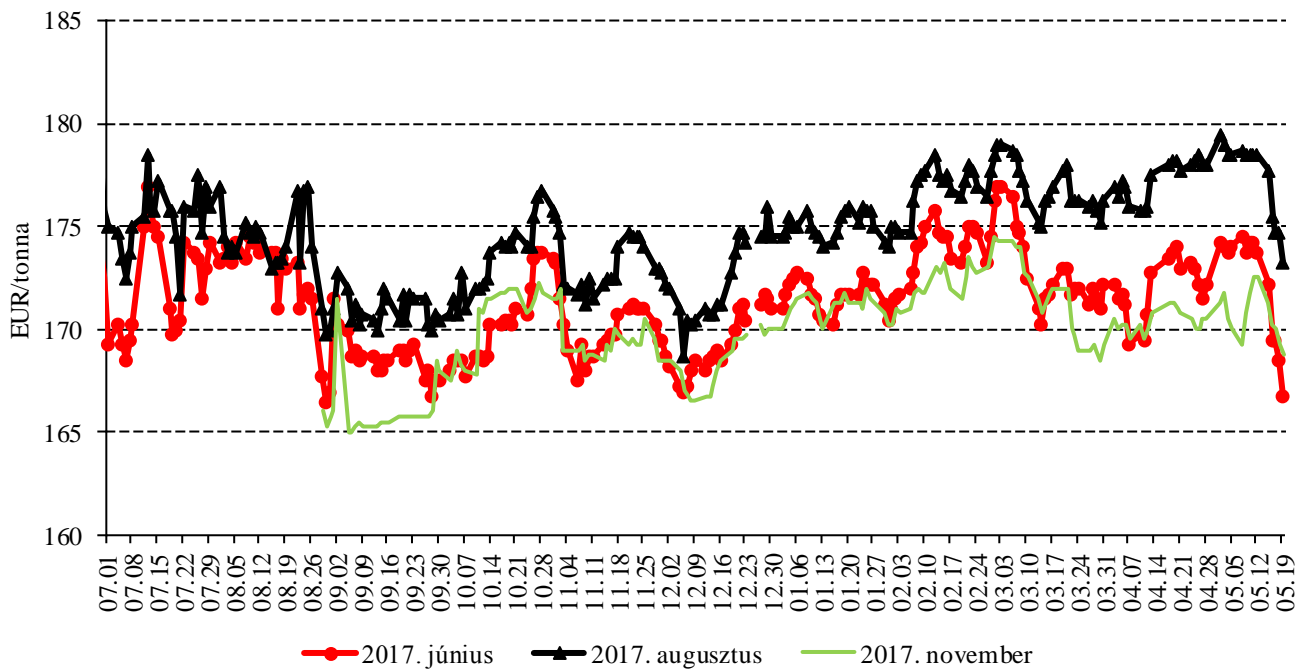
Forrás: CME Group

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2017. május 19.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2017. szeptember	166	51 242	2017. július	160	44 341
2017. december	170	52 556	2017. szeptember	165	45 686
2018. március	174	53 638	2017. december	173	47 846
2018. május	176	54 410	2018. március	179	49 660
2018. szeptember	176	54 488	2018. május	183	50 841
2018. december	179	55 338	2018. július	187	51 778
KUKORICA					
2017. június	167	51 551	2017. július	147	40 653
2017. augusztus	173	53 560	2017. szeptember	149	41 438
2017. november	169	52 169	2017. december	154	42 595
2018. január	171	52 865	2018. március	157	43 665
2018. március	174	53 638	2018. május	160	44 255
2018. június	178	54 874	2018. július	161	44 780

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2017. 05. 12. (százalék)	2017. 05. 19. (százalék)
Búza	2017. július	159,91	21,2	20,5
Kukorica	2017. július	146,61	20,1	21,2
Szójabab	2017. július	350,17	14,1	14,1
Szójadara	2017. július	338,31	17,5	17,3

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2017. május 16.)**

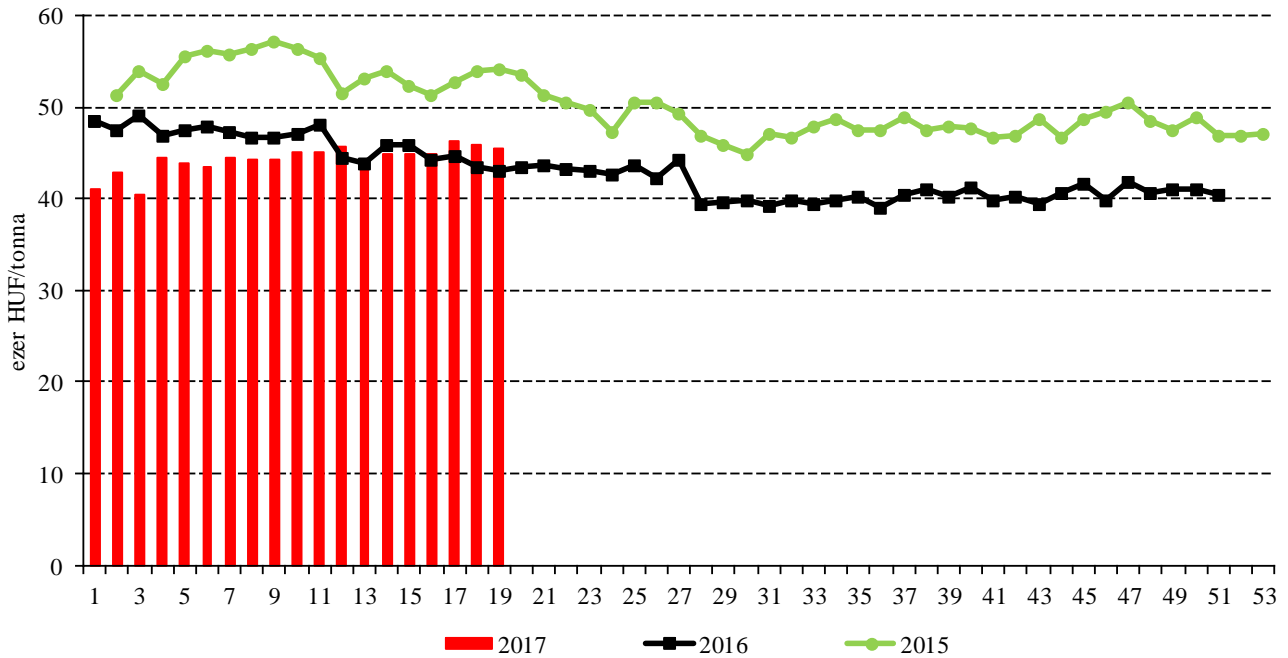
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	63 626	70 105	96 222	6 573	11 120	84 377	215 072	32 905	72 317	31 022	42 330
Kukorica	341 312	449 920	225 196	22 634	58 337	207 524	408 219	84 521	173 980	70 586	115 334
Szójabab	252 092	250 968	94 363	8 881	12 720	93 423	132 735	54 171	52 619	42 130	43 225
Szójadara	85 918	187 399	80 422	5 882	10 583	56 937	68 256	17 136	43 654	11 585	31 623

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

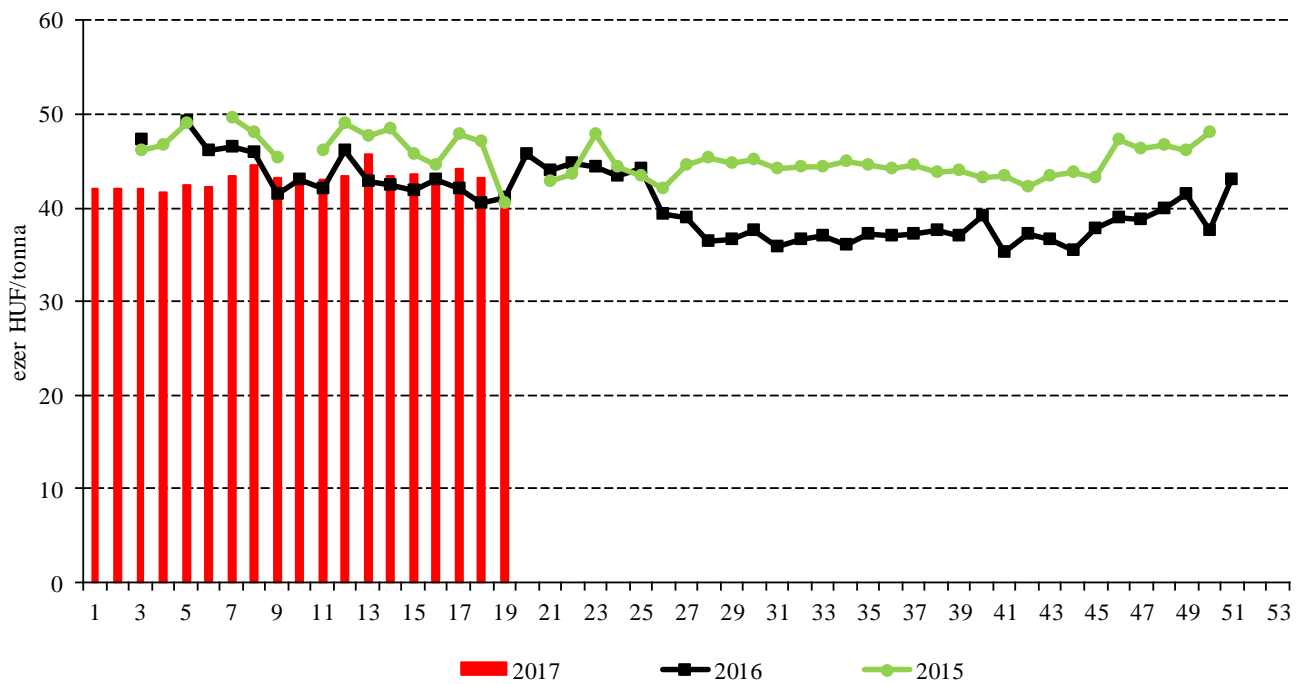
Termelői és kikötői árak

7. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

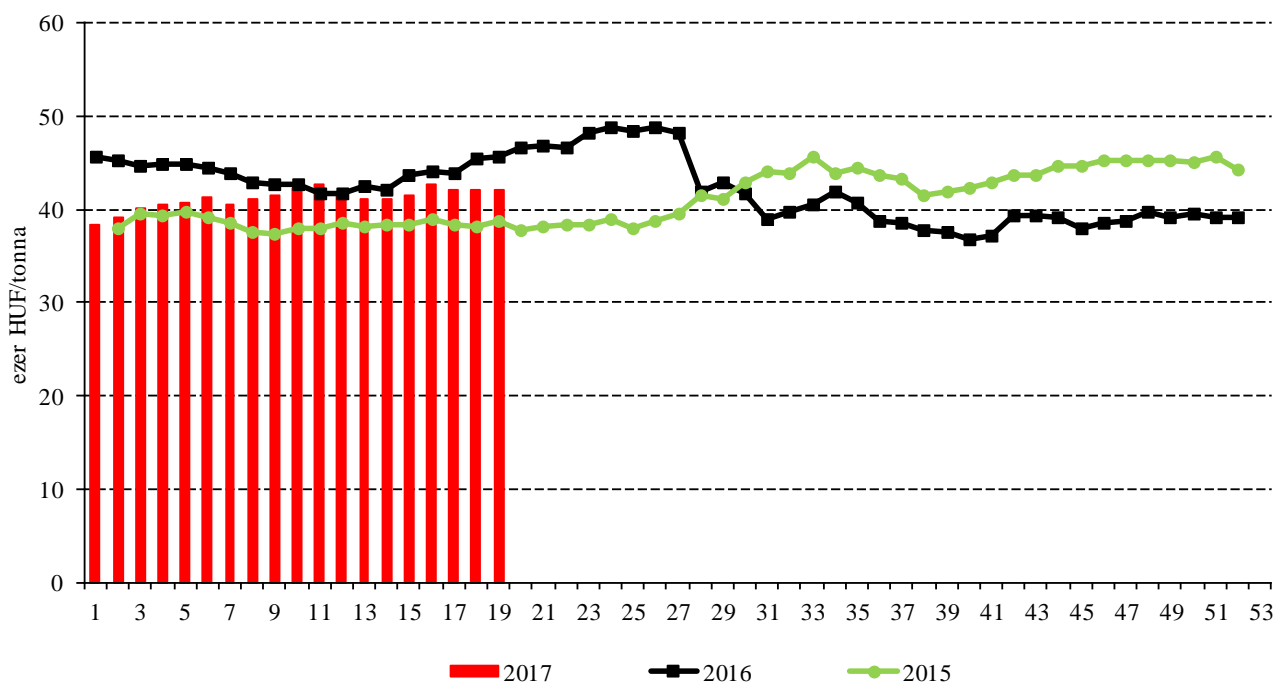
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

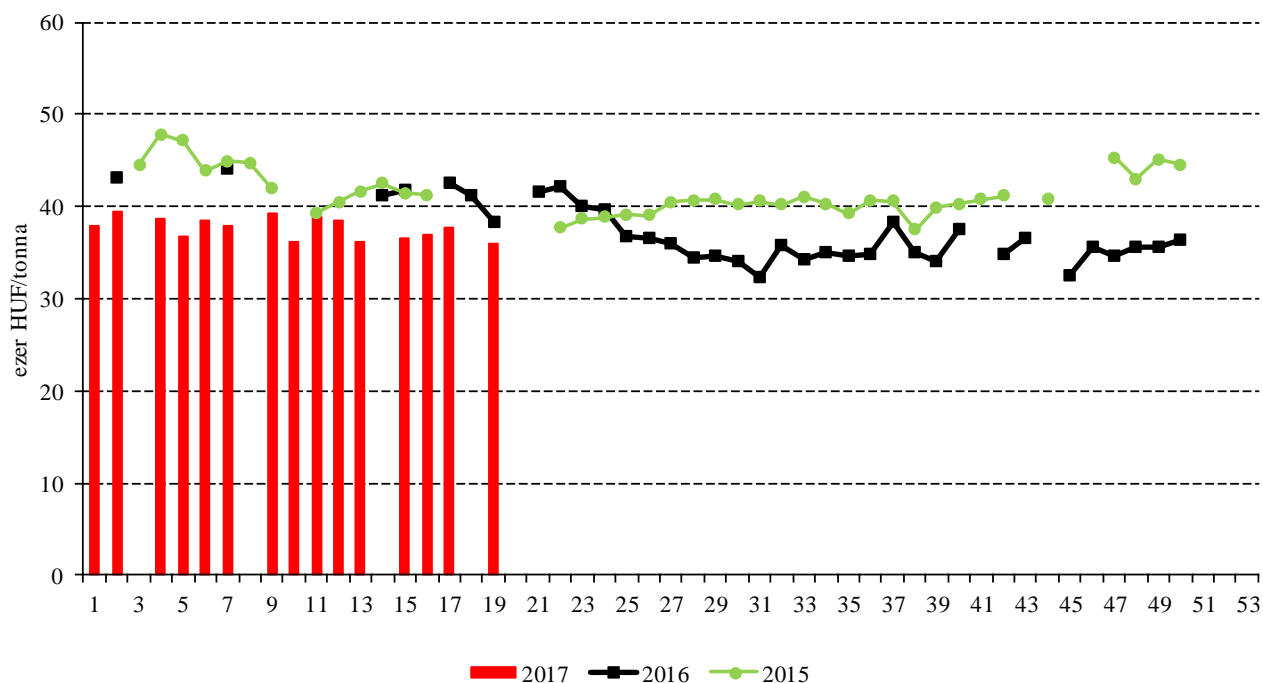
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2017. 04. 29.	2017. 05. 06.	2017. 05. 13.	2017. 05. 20.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	203	208	209	212
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	189	187	186	185
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	184	186	182	182
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	177	182	179	178
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	193	192	195	194
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	158	160	158	163
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	172	171	172	183
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	176	178	179	176
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	164	166	164	164
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	158	158	158	155
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2017. 16. hét	2017. 17. hét	2017. 18. hét	2017. 19. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	171	176	175	173
	Franciaország, DELPORT Rouen	163	165	171	165
	Románia, DEPSILO Banat	153	145	152	143
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	170	175	174	173
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	143	150	n. a.	154
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	147	147	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	174	172	173	172
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	156	156	148	148
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	168	170	172	171
	Románia, DEPSILO Oltenia	140	148	151	138
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	138	138	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	155	155	153	151
	Franciaország, DELPORT Rouen	141	143	149	149
	Románia, DEPSILO Muntenia	132	n. a.	131	132
	Egyesült Királyság, FGATE	142	143	145	142

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2016. 19. hét	2017. 18. hét	2017. 19. hét	2017. 19. hét/ 2016. 19. hét (százalék)	2017. 19. hét/ 2017. 18. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	354	881	471	133	53
		HUF/kg	71	67	63	89	94
	zsákos	tonna	711	2 122	1 596	224	75
		HUF/kg	76	68	69	91	102
	zacskós	tonna	434	610	768	177	126
		HUF/kg	84	81	79	94	98
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	38
		HUF/kg	76
	zsákos	tonna	...	21	23	...	109
		HUF/kg	...	79	81	...	102
	zacskós	tonna	33	25	45	134	176
		HUF/kg	94	90	87	93	97
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	294	693	395	135	57
		HUF/kg	70	64	64	91	100
	zsákos	tonna	222	586	421	189	72
		HUF/kg	73	65	66	90	100
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	180	270	134	74	50
		HUF/kg	75	72	72	96	101
	zsákos	tonna	10	27	31	292	115
		HUF/kg	81	78	75	93	97
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	32	33	57	178	176
		HUF/kg	93	90	90	96	99

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2016. április	2017. március	2017. április	2017. április/ 2016. április (százalék)	2017. április/ 2017. március (százalék)
Brojlertáp	tonna	11 293	8 687	10 623	94	122
	HUF/tonna	90 777	88 417	87 053	96	98
Hízósertéstáp	tonna	7 988	8 377	7 758	97	93
	HUF/tonna	72 565	68 898	68 394	94	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2016. január–február	2017. január–február	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	268,49	452,10	168,4
	10039000 Árpa, nem vető	56,74	77,82	137,2
	10059000 Kukorica, nem vető	433,80	466,89	107,6
Import	10019900 Búza, nem vető	27,74	29,08	104,8
	10039000 Árpa, nem vető	3,92	3,49	89,0
	10059000 Kukorica, nem vető	2,57	3,07	119,5

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2015. július 1.– 2016. május 16.	2016. július 1.– 2017. május 17.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	26 937	21 564	80,1
	Árpa	9 699	4 717	48,6
	Kukorica	1 564	2 009	128,5
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	3 648	2 929	80,3
	Árpa	280	382	136,4
	Kukorica	12 099	10 250	84,7

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		753	738	753	736	726	718
Felhasználás		736	735	737	738	728	728
Export		180	178	171	166	172	173
Import		176	179	171	166	172	173
Zárókészlet		255	258	240	239	220	209
KUKORICA							
Termelés		1 065	1 034	1 059	1 026	1 029	993
Felhasználás		1 054	1 062	1 041	1 046	974	1 004
Export		148	148	137	139	139	142
Import		148	148	137	139	139	142
Zárókészlet		224	195	227	207	311	300

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A déli féltekén a végéhez közelít a szójabab 2016/2017. gazdasági évi betakarítása, így egyre biztosabbak a rekordtermésről és rekordkészletekről szóló prognózisok. Az *Oil World* által 348 millió tonnára jelzett globális termésből csaknem 100 millió tonna tartalék maradhat a szezon végén. Miközben Brazília aktívan értékesíti újtermését a világpiacon, az argentin gazdák vonakodnak megválni árujuktól. Abban bíznak, hogy az év második felében a peso gyengülése miatt magasabb áron tudják majd értékesíteni terményüket. Ez nem befolyásolja azt a tényt, hogy a 2016/2017. gazdasági évben a szakértők szerint soha nem tapasztalt volumen, 143 millió tonna szójabab fordulhat meg a világpiacon. A kereskedelem élénkülésében döntő szerepe van Kína szójabab iránti töretlenül növekvő igényének, importját 91 millió tonnára jelzik. A feldolgozóipar igényének biztosítása mellett vélhetően tartalékképzésre is fordít az ázsiai ország az importált mennyiségből, kihasználva a jelenlegi alacsonyabb árakat.

Mindeközben az északi féltekén már a 2017/2018. gazdasági évi termést adó állomány vetésével haladnak a gazdák. Az USA-ban a 35,9 millió hektárra előirányzott terület 53 százalékán került a földre a vetőmag 2017. május 21-ig. Ukrajnában 1,8 millió hektáron (91 százalék), Oroszországban 1,3 millió hektáron (60 százalék) végeztek a gazdák a vetéssel május 23–24-ig az *APK-Inform* tanácsadó ügynökség szerint. Az Európai Unióban a 2016. évinél 11 százalékkal nagyobb területet, 926 ezer hektárt foglalhat el a növény az idén. A magyarországi termőterületet illetően eltér a szakértők véleménye: míg a *Tallage* franciaországi piacelemző vállalat 74 ezer hektárt jelez, addig a Földművelésügyi Minisztérium (FM) 66 ezer hektárt.

A dél-amerikai betakarítás ellenére a termény jegyzése 350 dollár (USD)/tonna körül állapodott meg májusban. A jegyzés csökkenését akadályozta a termény iránti igen erős kereslet – elsősorban Kína részéről –, illetve az, hogy a dél-amerikai gazdák egy része a jelenlegi alacsony árak mellett nem akar túladni terményén.

Repcemag

A *Tallage* elemzői legfrissebb előrejelzésükben 68 millió tonna repcemag betakarításával számolnak világszerte a 2017/2018. gazdasági évben, ami alig 1 millió tonnával múlt felül az egy évvel korábbit. Amennyiben ezek a várakozások realizálódnak, a 2016/2017. évi szezonéhoz hasonló felhasználással számolva a készletek további szűkülése sem kizárt, jóllehet ez még módosulhat a szezon során. A legnagyobb termelőként számon tartott Európai Unióban a 2016. évi gyenge termés után kismértékű javulás várható, 21,3 millió tonna repcemag kerülhet a tárolókba. Egyelőre úgy tűnik tehát, hogy az áprilisi lehülés nem okozott számottevő kárt a növényállományokban. Ez a termés azonban továbbra sem fedezi a belpiaci igényt, így 3,7 millió tonna érkezik harmadik országból, jórészt Ausztráliából és Ukrajnából. A gyenge 2016. évi kibocsátása miatt a fekete-tengeri ország mindössze 823 ezer tonna repcemagot értékesít az unió tagországaiiban a folyó szezonban, az idén 1,9 millió tonnára jelzett termésből azonban 1,3 millió tonnát szállíthat az unióba 2017. július és 2018. június között. Kanadában és Ausztráliában most vetik a 2017/2018. gazdasági év termését adó canolát, és a korai becslések szerint az előzőnél valamivel kevesebb, 18,5 millió tonna és 3,6 millió tonna mag teremhet a 2017/2018. évi szezonban.

A repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 360 euró/tonnáig ereszkedett a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) május harmadik hetében. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a repcemag 2017. augusztusi jegyzése tartotta a 105 ezer forint/tonna szintet. Már alig forog az ótermés a fizikai piacon, átlagosan 112-117 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron cserélt gazdát május első felében.

Napraforgómag

Az *Oil World* szakértői szerint a 48,2 millió tonna rekord napraforgómag-termésből 43 millió tonna kerül az olajütőkbe a 2016/2017. gazdasági évben. A szezon második felében rendszerint csökken a feldolgozás volumene, mivel a két legnagyobb termelőnél,

Oroszországban és Ukrajnában a betakarítást követő hónapokban dolgozzák fel a termés jelentősebb hányadát. Az előállított napraforgóolaj tetemes részét – a 2016/2017. gazdasági évben együttvéve 7,4 millió tonnát – exportálják, és a globális kereskedelem háromnegyedét bonyolítják. Oroszország napraforgóolaj-exportját a törökországi importkorlátozás fékezte ugyan áprilisban, azonban a szakértők még így is az egy évvel korábbinál 18 százalékkal több, közel kétmillió tonna exporttal számolnak a szovjet utódállamban. Eközben Ukrajna 20 százalékkal 5,5 millió tonnára növelheti kivitelét a folyó évi szezonban.

Ezzel egy időben Oroszországban 5,6 millió hektáron (a tervezett terület 79 százaléka), Ukrajnában 5,3

millió hektáron (98 százalék) vetették el a gazdák a 2017/2018. gazdasági év termését adó napraforgómagot május 23–24-ig. Az Európai Unióban 4,1-4,2 millió hektárt foglalhat el a növény. Spanyolország kivételével a főbb napraforgómag-termelő tagországokban a terület növekedését jelzik a *Tallage* elemzői. Magyarországon 653 ezer hektáron került a földbe a vetőmag a Földművelésügyi Minisztérium adatai szerint.

Magyarországon, a BÉT árupiaci szekciójában egyelőre nem érkezett vételi vagy eladási ajánlat a terményre, így a kereskedése továbbra is szünetel. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 102-104 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag május első felében.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2017. 19. hét	2017. 19. hét/2017. 18. hét (százalék)	2017. 19. hét/2016. 19. hét (százalék)
Napraforgómag	104 436	98	88
Repcemag	112 383	98	...

... =Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

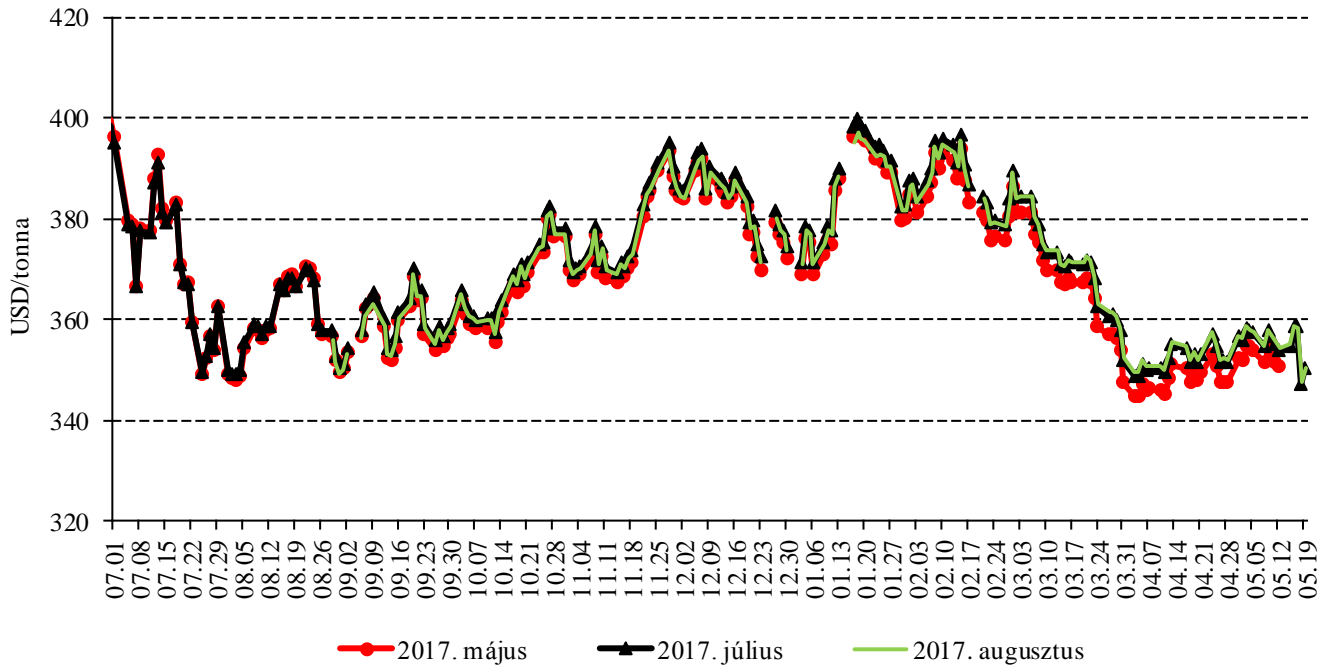
		Szállítási határidő	Mértékegység	2017. 05. 17.	2017. 05. 18.	2017. 05. 19.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	2017. augusztus	HUF/tonna	105 000	105 000	105 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. augusztus	EUR/tonna	366	360	361
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. július	USD/tonna	358	347	350

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. május 2-tól nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

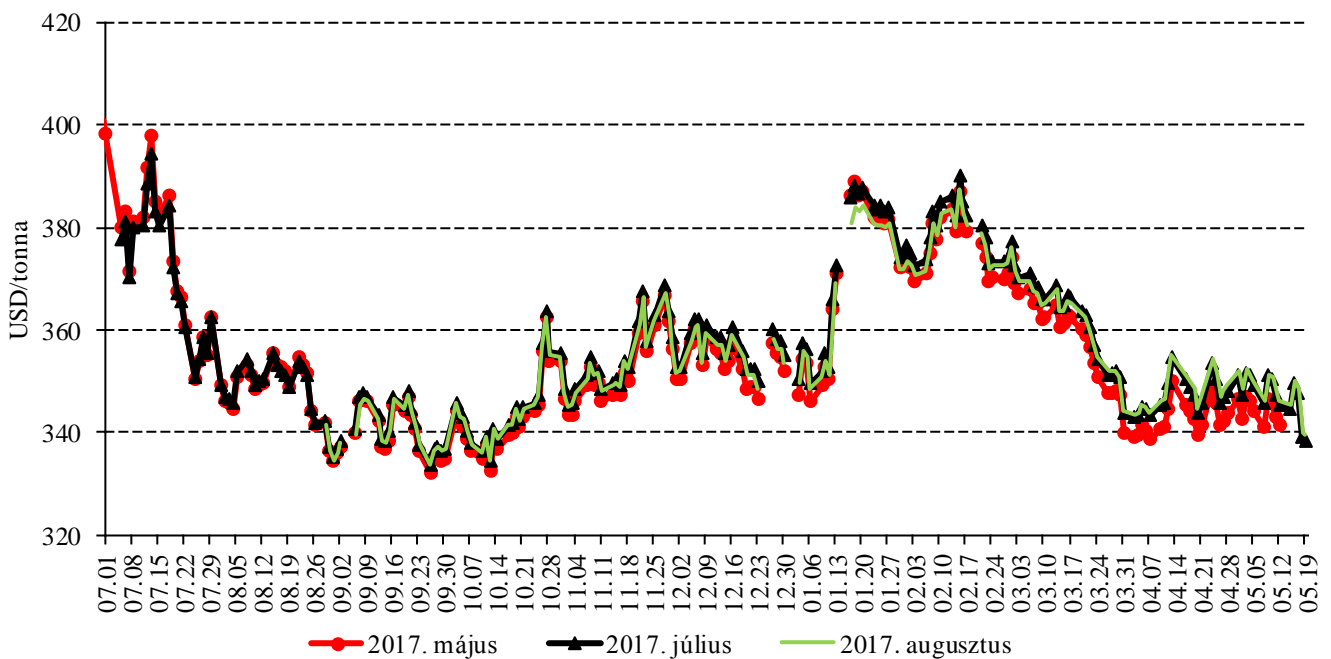
Az olajmagok és származékaik jegyzése

11. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

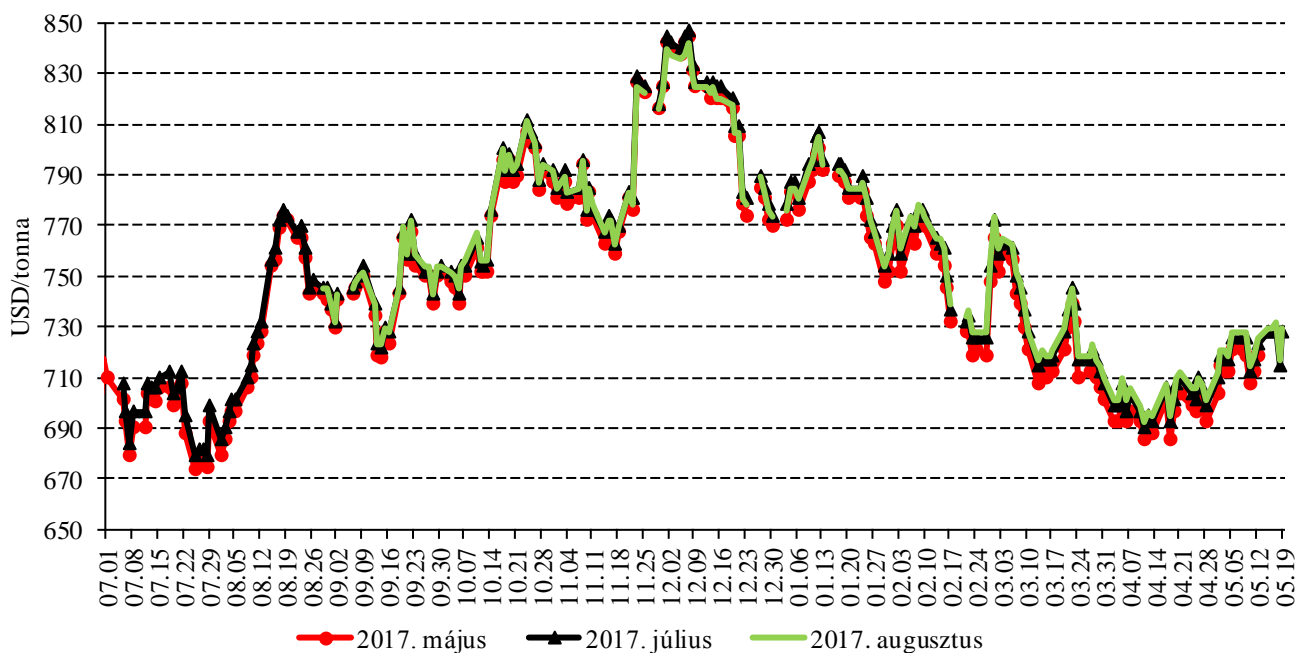
Forrás: CME Group

12. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

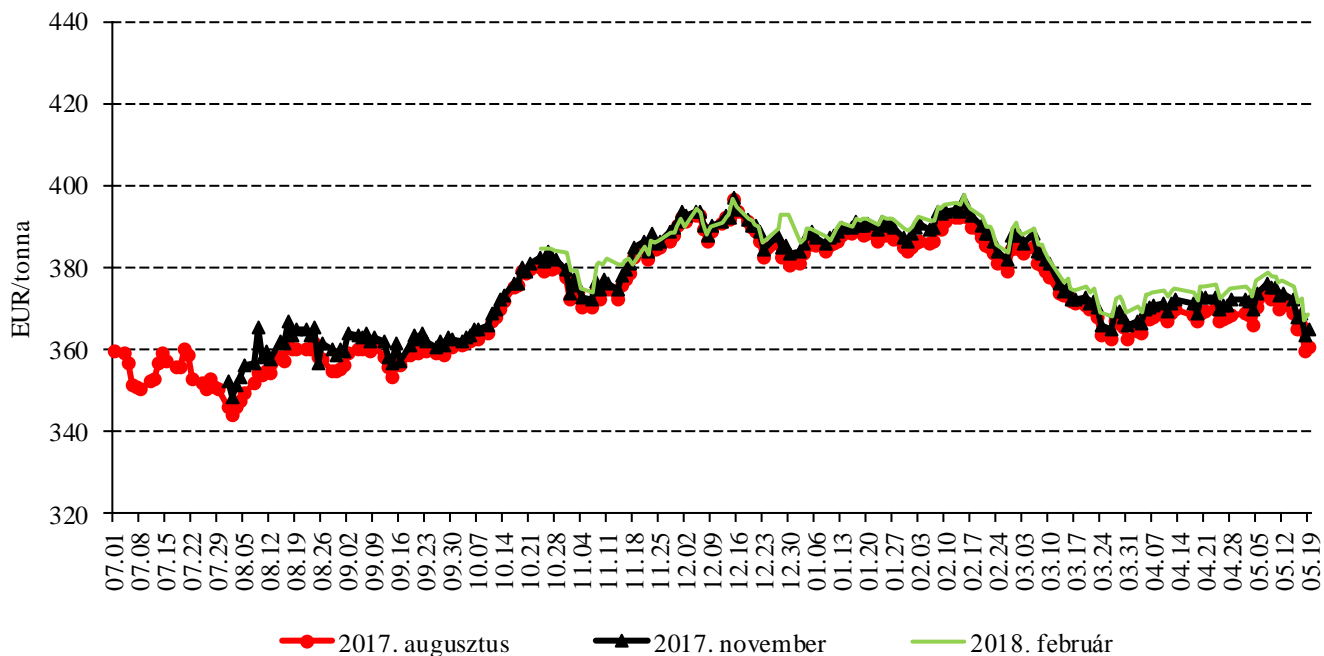
Forrás: CME Group

13. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016–2017)

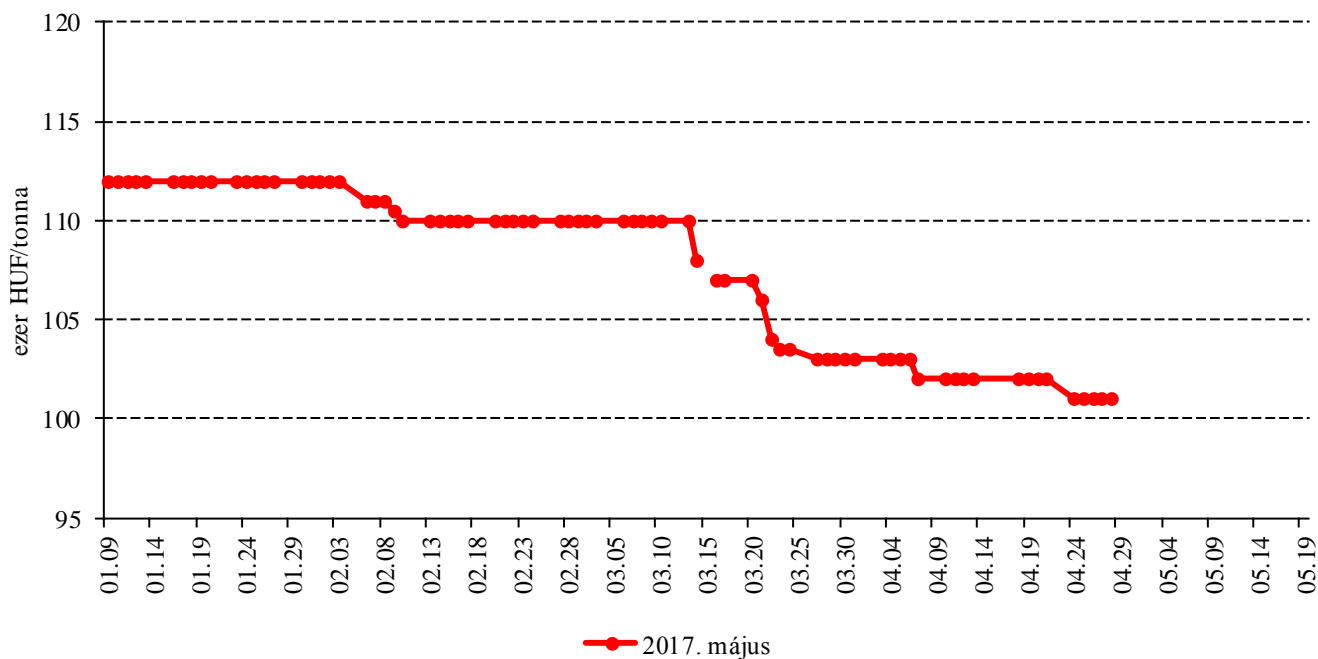
Forrás: CME Group

14. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016–2017)

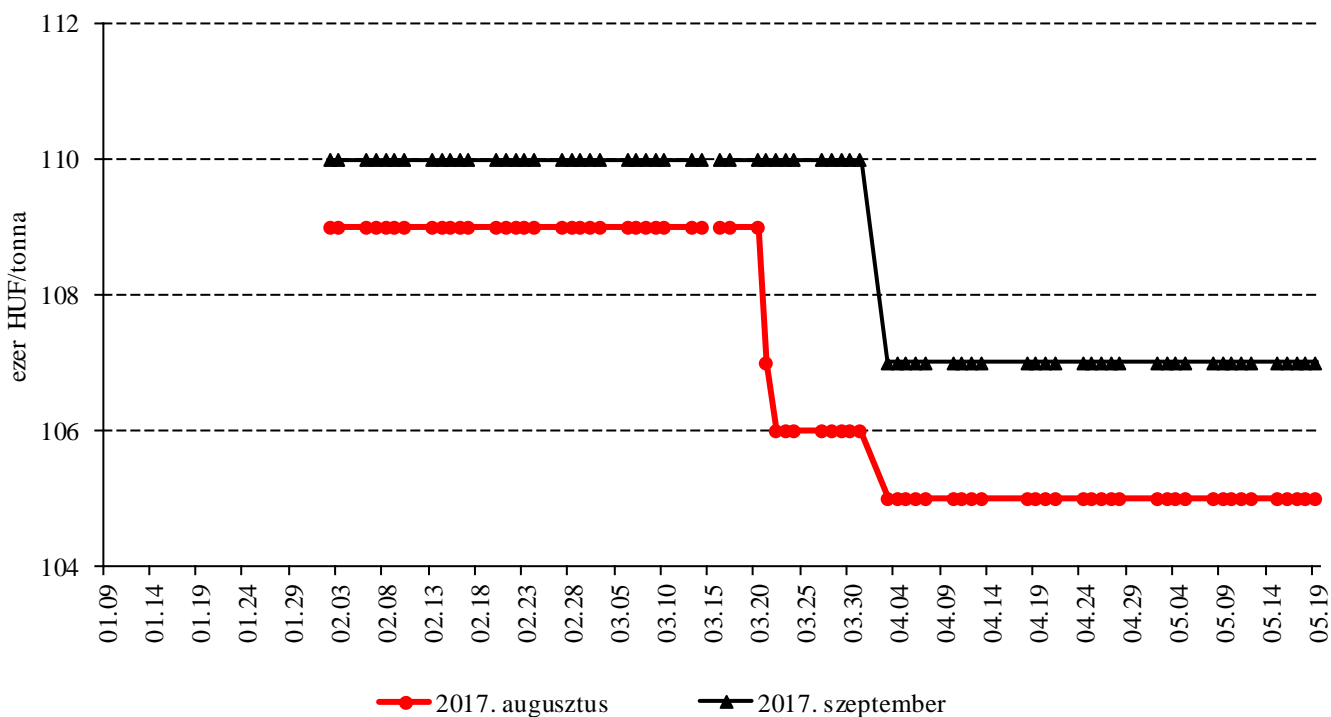
Forrás: Euronext

15. ábra: A napraforgómag májusi határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. május 2. óta nem jegyzik a BÉT-en.
 Forrás: BÉT

16. ábra: A repcemag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2017)

Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. és 2017. február 1. között nem jegyezték a BÉT-en.
 Forrás: BÉT

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2017. május 19.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2017. augusztus	361	111 449
	2017. november	365	112 840
	2018. február	369	113 999
	2018. május	370	114 386
	2018. augusztus	356	109 980
	2018. november	359	111 062
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2017. július	350	97 099
	2017. augusztus	351	97 221
	2017. szeptember	350	97 038
	2017. november	350	96 954
	2018. január	352	97 709
	2018. március	354	98 055
SZÓJADARA	2017. július	338	93 810
	2017. augusztus	340	94 179
	2017. szeptember	341	94 484
	2017. október	341	94 423
	2017. december	342	94 850
	2018. január	342	94 941

Forrás: Euronext, CME Group

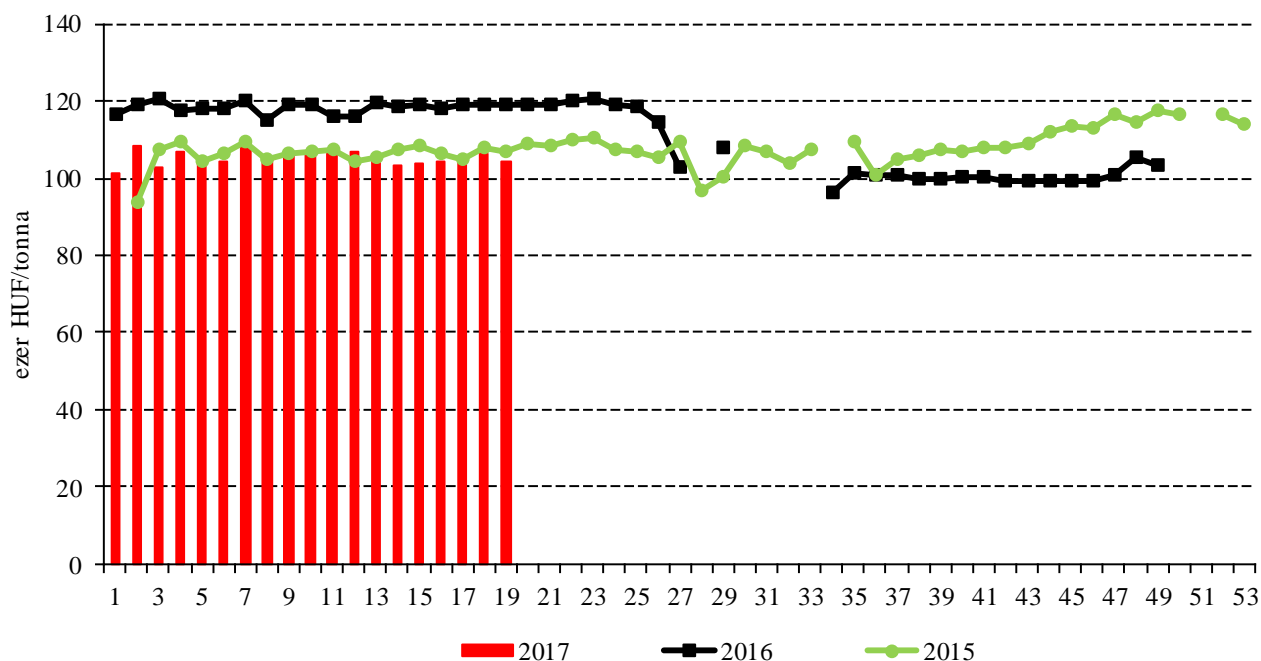
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2017. május 16.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	730	225 431
Napraforgóolaj (finomított)		828	255 540
Szójaolaj (nyers)		743	229 291
Szójaolaj (finomított)		793	244 732
Napraforgódara	Ausztria	215	66 644
Repcedara		245	75 943

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

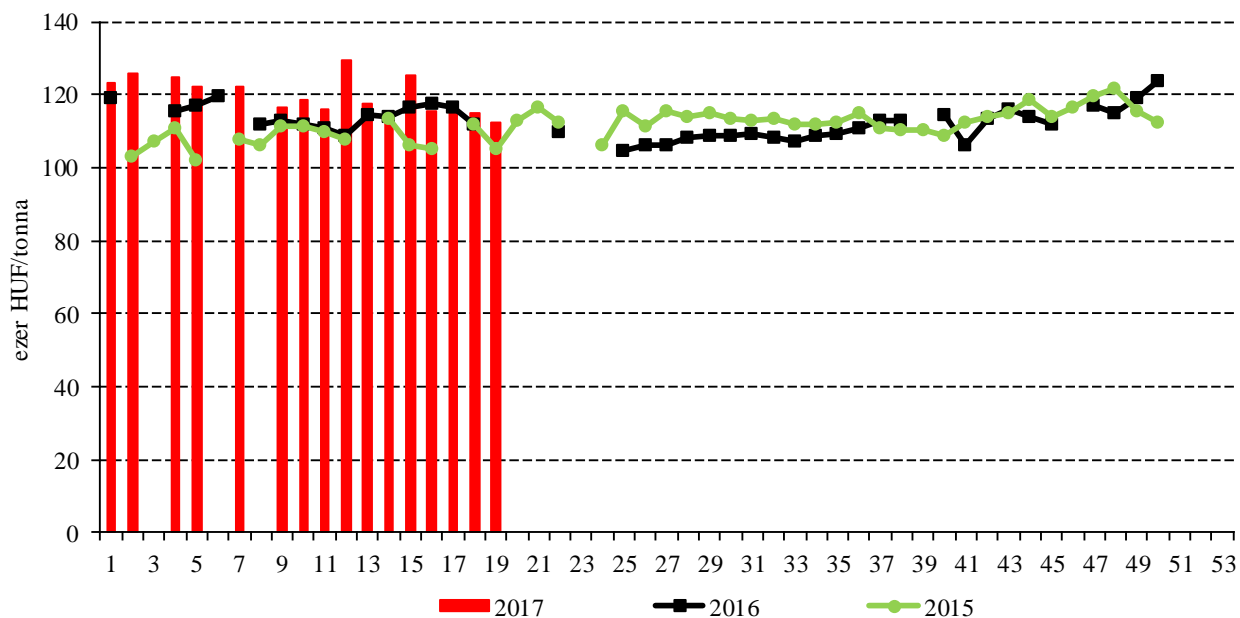
Termelői és kikötői árak

17. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2015–2017)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2017. 04. 29.	2017. 05. 06.	2017. 05. 13.	2017. 05. 20.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	359	367	368	368
		Brazília FOB	359	364	362	361
		EU CIF, USA-ból	388	392	393	391
		EU CIF Brazíliából	389	395	396	391
		Fekete-tenger FOB	387	387	395	392
	DARA	EU CIF Rotterdam	353	356	359	348
OLAJ	EU FOB	790	825	819	803	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	435	430	431	435
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	400	402	405	403
	DARA	Ukrajna DAF	173	170	170	175
		Ukrajna FOB	165	170	170	170
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	790	800	800	802
		Fekete-tenger FOB	730	736	743	748
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2016. 19. hét	2017. 18. hét	2017. 19. hét	2017. 19. hét/ 2016. 19. hét (százalék)	2017. 19. hét/ 2017. 18. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	535	6 135	4 688	876	76
	HUF/tonna	227 836	218 937	232 659	102	106
Napraforgódara	tonna	3 895	12 337	22 637	581	183
	HUF/tonna	62 471	49 616	49 756	80	100
Nyers repceolaj	tonna	–	–	–	–	–
	HUF/tonna	–	–	–	–	–
Repcedara	tonna	2 228	1 603	3 139	141	196
	HUF/tonna	65 694	62 674	64 749	99	103

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

		2016. január–február	2017. január–február	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	39,43	64,44	163,4
	1206 Napraforgómag	89,72	36,23	40,4
	2304 Szójadara	13,24	21,94	165,7
Import	1205 Repcemag	3,28	3,88	118,2
	1206 Napraforgómag	15,16	6,42	42,3
	2304 Szójadara	79,33	66,46	83,8

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnmérlege

	millió tonna					
	USDA		Oil World		Tallage	
	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}	2016/2017 ^{a)}	2017/2018 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	348	345	348	n. a.	351	339
Felhasználás	291	302	328	n. a.	335	346
Export	145	150	143	n. a.	143	151
Import	141	148	143	n. a.	143	151
Zárókészlet	90	89	100	n. a.	98	91
REPCEMAG						
Termelés	69	73	63	n. a.	67	68
Felhasználás	71	73	64	n. a.	69	69
Export	15	16	16	n. a.	15	15
Import	15	16	16	n. a.	15	15
Zárókészlet	5	5	6	n. a.	5	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	46	46	48	n. a.	47	45
Felhasználás	45	46	48	n. a.	46	46
Export	2	2	2	n. a.	3	2
Import	2	2	2	n. a.	3	2
Zárókészlet	2	2	4	n. a.	4	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Megjegyzés: n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

